

**Gminny
Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla
Gminy Radomsko
na lata 2025-2028**

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Radomsko na lata 2025 - 2028, zwany dalej Programem, jest w znacznej części kontynuacją zadań przyjętych do realizacji w latach ubiegłych, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych, innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

W latach 2025-2028 wysiłek skupić należy na stworzeniu optymalnych warunków osobom i rodzinom z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz związanym z uzależnieniami behawioralnymi.

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju bardzo duże znaczenie mają problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych powstałych w związku z rozwojem technologii oraz kultury konsumpcjonizmu. Spożywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych ma istotny wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne zarówno jednostek, jak również ich rodzin, zaś jego konsekwencje odnoszą się nie tylko do osób pijących szkodliwie, ale oddziałują na całą populację. Oprócz szkód zdrowotnych i psychicznych nadużywania alkoholu wymienić można również szkody społeczne, tj. przemoc w rodzinie, zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe.

Nową grupą uzależnień są uzależnienia behawioralne (czynnościowe) powodujące zespół objawów związanych z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności (lub grupy czynności) w celu uzyskania takich stanów emocjonalnych jak przyjemność, euforia, ulga, uczucie zaspokojenia. Do uzależnień behawioralnych można zaliczyć patologiczny hazard, uzależnienia od komputera/sieci internetowej, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się. Wraz z rozwojem technologii i stylu życia jakim jest konsumpcjonizm uzależniania behawioralne stanowią coraz większy problem społeczny.

Z uwagi na powyższe, działania w zakresie podejmowania i rozwiązywania problemów uzależnień powinny być przedmiotem szczególnego zainteresowania organów administracji rządowej i samorządowej. Rozwiązywanie problemu uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszystkie podejmowane działania powinny być systematycznie i konsekwentnie wdrażane i mieć charakter długofalowy.

Przygotowany Gminny Program przedstawia lokalną strategię zarówno w zakresie profilaktyki, jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych, będących efektem nadużywania alkoholu, używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych w społeczności lokalnej. Został on dostosowany do specyfiki problemów w Gminie Radomsko w oparciu o diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzoną w listopadzie 2024 roku. Zadania w obszarze uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia 2021-2025. W programie zostały również uwzględnione rekomendacje i priorytety dotyczące realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Program jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940)

2. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) ;

3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424. 834);
4. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
5. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670);
6. Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025, przyjętym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. (Dz. U. 2021 r. poz. 642);
7. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radomsko na lata 2023-2027.

II. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Radomsko m.in. dzieci, młodzież i ich rodziny, dorośli – w tym seniorzy, jak również kadra pedagogiczna szkół, wychowawcy, pedagodzy oraz psychologzy szkolni. Program swoim zasięgiem obejmuje również organizacje pozarządowe, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Osoby uzależnione od narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
3. Dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych alkoholizmem, uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi).
4. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym, problemem uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi.

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej kierowane są głównie do całych grup, w szczególności dzieci i młodzieży nie zważając na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych oraz dotyczących uzależnień behawioralnych. Działania uprzedzające dotyczące profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek bądź grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na sytuację społeczną, środowiskową, rodzinną narażone są na niebezpieczeństwo wystąpienia problemów związanych z uzależnieniem.

III. WNIOSKI I REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY RADOMSKO

Dla potrzeb opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 w gminie Radomsko w listopadzie 2024 roku przeprowadzono „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych gminy Radomsko”. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów i zadań Programu. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych jest kluczowym narzędziem planowania działań społecznych i podejmowania decyzji na poziomie lokalnym. Pozwala samorządom lokalnym i innym instytucjom na skierowanie zasobów i działań w obszary, gdzie są one najbardziej potrzebne, mając na celu poprawę jakości życia mieszkańców.

Badania swoim zakresem obejmowały podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, praktykami wychowawczymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Radomsko wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy,
- b) dzieci i młodzież szkolna,
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Uzupełnieniem danych uzyskanych w badaniach są dane jakościowe, które są wynikiem rozmów oraz zgłaszanych problemów przez nauczycieli, pedagogów, psychologów oraz dyrektorów szkół, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z przeprowadzonych badań, o których mowa powyżej wynika, iż dla mieszkańców Gminy Radomsko najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: zanieczyszczenie środowiska - smog (91%), uzależnienie od alkoholu (86%),

uzależnienie od papierosów (83%) oraz bezrobocie (81%). Ponadto mieszkańcy Gminy Radomsko uznali, że bardzo powszechnymi w ich środowisku są: alkoholizm (61%) oraz narkomania (50%).

Według opinii wyrażonych w ankiecie dla dorosłych na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Radomsko odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka - mieszkańcy gminy piją okazjonalnie, jednorazowo spożywając stosunkowo nieduże ilości alkoholu. Badani łącznie deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 porcji alkoholu (45%). 26% osób zadeklarowało ilości rzędu 3 – 4 porcji. Tylko 9 % respondentów zadeklarowało abstynencję. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, powinno mieć również swoje odzwierciedlenie w podejmowanych działaniach wśród mieszkańców sięgających po alkohol. W związku z powyższym wskazane jest podejmowanie działań informujących o negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. Należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania. Należy zwrócić uwagę, iż 90% badanych zadeklarowało, że nie posiada wiedzy gdzie osoba uzależniona od alkoholu może uzyskać pomoc w rejonie zamieszkania.

Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Radomsko również kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki palenia papierosów (regularne palenie papierosów i e-papierosów zadeklarowało łącznie 53% respondentów, okazjonalne palenie wyrobów tytoniowych zadeklarowało 38% badanych). Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Radomsko 20% z mieszkańców zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy w rodzinie, a 46% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić. 60% respondentów uważa, że lokalna społeczność nie zapewnia wystarczających zasobów wspierających wychowanie dzieci, co wskazuje na potrzebę zwiększenia świadomości i dostępności takich form wsparcia. Taka sytuacja wymaga zdecydowanych działań zarówno na poziomie prewencji jak i interwencji, organizacji szkoleń i warsztatów dla mieszkańców, aby nauczyć ich rozpoznawania objawów przemocy oraz właściwy sposób reagowania. Wsparcie rodzin w procesie wychowawczym to jedno z kluczowych zadań. Organizacja programów edukacyjnych dla rodziców, koncentrujących się na efektywnej komunikacji, radzeniu sobie z emocjami może pomóc w budowaniu relacji rodzinnych. Jak wynika z przeprowadzonych badań 92% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: warsztatów profilaktycznych dla uczniów (51%), udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (18%), otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (17%) oraz wsparcia psychologicznego dla rodzin (5%).

Istotnym zagadnieniem w obszarze zagrożeń jest także problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Radomsko, który jest zauważalny - 77% respondentów przyznaje, że grywa w gry na pieniądze. Powyższe dane wskazują iż problem uzależnienia od hazardu wymaga szczególnej uwagi. Kampanie społeczne powinny uwrażliwić mieszkańców na mechanizmy prowadzące do uzależnienia oraz jego konsekwencje. Ważne jest aby zapewnić mieszkańcom dostęp do profesjonalnego wsparcia .

Badanie zostało przeprowadzone również wśród sprzedawców napojów alkoholowych na terenie Gminy Radomsko. Niewątpliwie jest to ważna grupa, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w gminie to Oni codziennie spotykają się w swojej pracy z konsumentami. Większość sprzedawców zadeklarowała iż próba zakupu przez niepełnoletnich nie zdarzają się w ich sklepach (65%), jednak 25% przyznaje, że dochodzi do nich kilka razy w roku, a 5% zauważa je kilka razy w miesiącu lub tygodniu. Próby zakupu piwa 0% są rzadsze – 55% sprzedawców twierdzi, że takie sytuacje nie mają miejsca, podczas gdy 25% deklaruje ich sporadyczne występowanie. Jednak w zestawieniu tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu gminy Radomsko, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Znaczna liczba uczniów oceniła, że osobom poniżej 18 roku życia raczej łatwo jest kupić alkohol (łącznie 21 % uczniów klas 4-8). Ponad to z badania wynika 85% sprzedawców zauważyło wzrost sprzedaży alkoholu w ciągu ostatnich dwóch lat, co może świadczyć o rosnącym problemie uzależnienia.

Rekomendowane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych. Kampania informacyjna może obejmować szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych (szkolenie w punktach sprzedaży alkoholu), działania edukacyjne z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty i ulotki, naklejki do umieszczenia w punktach. Ponadto podejmowanie cyklicznych działań kontrolnych.

Wyniki ankiet dzieci i młodzieży szkolnej wskazują, iż spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Radomsko jest obecne. 7% uczniów deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia oraz zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 18% uczniów. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego oraz namowa znajomych. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.

Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze nie występuje wśród uczniów szkół Gminy Radomsko. Ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

Należy zwrócić uwagę na obniżający się wiek osób sięgających po napoje energetyzujące, które stanowią duże obciążenie zdrowotne dla młodego organizmu. 28% uczniów jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej, 22% uczniów deklaruje, że pije napoje energetyczne.

Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i telefonu komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób najczęściej – komputer do 4 godzin dziennie (17%); telefon – do 3 godzin dziennie (50%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach i wypełnieniu obowiązków są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Pozytywnie należy ocenić minimalną skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, pomimo tego, iż internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Doświadczenia z taką formą „rozrywki” deklaruje – 16% uczniów. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.

Badania wśród uczniów pokazują, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

Uczniowie w Gminie Radomsko deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami (95%). Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.

IV. GŁÓWNE KIERUNKI I STRATEGIA DZIAŁAŃ SŁUŻACYCH REALIZACJI ZADAŃ W PROFILAKTYCE I ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Celem głównym programu jest zapobieganie i ograniczanie powstawaniu problemów alkoholowych i narkotykowych, a także tych związanych z uzależnieniami behawioralnymi, minimalizowanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi. Ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z ww. problemów realizowane będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na dany temat, kształtowanie świadomości zdrowotnej mieszkańców Gminy Radomsko i motywacji do dbania o zdrowie oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych. Weryfikowanie fałszywych przekonań, co do szkodliwości picia alkoholu oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami oraz promowanie stylu życia „na trzeźwo” przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie i kontynuowania takiego zachowania w dorosłym życiu. Ważne jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnianych od alkoholu, m.in. poprzez inicjowanie powstania i wspomaganie działalności grup wsparcia dla osób mających problem z nadużywaniem alkoholu i członków ich rodzin. Realizacja zadań wynikających z Programu dotyczy głównie działań związanych z profilaktyką. Odnosi się to w szczególności do: prowadzenia szkoleń profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych, a także działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież.

Ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z uzależnień.		
Cel szczegółowy	Zadanie	Wskaźnik osiągnięcia celu
I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych	1.Prowadzenie konsultacji psychologicznych dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych. 2.Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i placówkami podstawowej opieki zdrowotnej oraz innymi podmiotami zajmującymi się leczeniem uzależnień w zakresie korzystania z pomocy terapeutycznej. 3.Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku w zakresie zwiększenia oferty terapeutycznej dla mieszkańców gminy poprzez korzystanie z porad i terapii specjalistów. 4.Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem uzależnień. 5.Działania wspierające dla osób uzależnionych od narkotyków (zwrot kosztów przejazdu do ośrodków leczenia uzależnień, punktów konsultacyjnych). 6.Finansowanie indywidualnych konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu bądź pijących szkodliwie. 7.Współpraca z Parafią na rzecz ruchu trzeźwościowego. 8.Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez wspieranie organizacyjne i finansowe imprez promujących trzeźwy styl życia.	1.Liczba podejmowanych działań w związku z wspieraniem działalności leczniczej i pozaleczniczej placówek leczenia uzależnień oraz liczba osób w nich uczestniczących. 2.Liczba prowadzonych Punktów Konsultacyjnych. 3.Liczba sfinansowanych/ dofinansowanych szkoleń dla członków GKRPA 4.Liczba osób uczestniczących w szkoleniach. 5.Liczba zorganizowanych, dofinansowanych imprez o charakterze profilaktycznym oraz innych form działań pomocowych. 6.Liczba konsultacji indywidualnych
II. Zwiększanie świadomości mieszkańców Gminy Radomsko na temat ryzyka szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych oraz mających związek z uzależnieniami behawioralnymi.	1.Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających, zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi oraz udział w ogólnopolskich kampaniach. 2.Upowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży poprzez prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w ciąży.	1. Liczba działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych.
III. Zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Radomsko nt. możliwości uzyskania pomocy w zakresie uzależnień oraz wzmacniania postaw abstynenckich wśród	1.Upowszechnianie informacji na temat bazy pomocowej dla osób uzależnionych, a także kompetencji służb. 2.Zapewnienie funkcjonowania, obsługi i działania GKRPA, w tym m.in. wynagradzanie członków Komisji, zakup sprzętu, wyposażenia, niezbędnych materiałów, artykułów, wynajmu sal potrzebnych do realizacji działań objętych Programem.	1.Liczba podjętych działań informacyjnych. 2.Liczba posiedzeń GKRPA. 3.Liczba wniosków złożonych do GKRPA w sprawie nałożenia obowiązku leczenia odwykowego.

mieszkańców.	3.Prowadzenie badań społecznych na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, wzorów ich używania, kierunków działań skierowanych na bardziej efektywną profilaktykę oraz pomoc dzieciom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień oraz przemocą domową. 4.Organizacja działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla mieszkańców gminy Radomsko, w tym również uzależnieniom behawioralnym.	4.Liczba osób zmotywowanych do leczenia odwykowego. 5.Liczba spraw skierowanych do Sądu Rejonowego w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego. 6.Liczba przeprowadzonych badań. 7.Liczba działań profilaktycznych. Liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych.
Ograniczenie problemów rodzinnych związanych z alkoholem, nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz zjawiskiem przemocy w rodzinie.		
I. Zwiększenie świadomości, dostępności oraz jakości oferowanej pomocy dla osób uzależnionych oraz wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego dla członków ich rodzin, w tym również ochrony przed zjawiskiem przemocy w rodzinie	1.Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób uzależnionych i rodzin, w których występują uzależnienia i/lub przemoc w rodzinie poprzez udzielanie pomocy i wsparcia psychologicznego, konsultacji z specjalistami, a także wsparcia osób uzależnionych po ukończonych programach terapii w Punkcie Konsultacyjnym. 2.Udzielanie wsparcia osobom i ich rodzinom, dotkniętym problemem uzależnień i przemocy, kierowanym lub zgłaszającym się indywidualnie do GKRPA. 3.Zapewnienie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz prowadzenie procedury "Niebieskiej Karty". 4.Finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego (szkoleń) dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego. 5.Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza psychiatrę i biegłego w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia sposobu leczenia. 6.Prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom poprzez zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych.	1.Liczba udzielonych konsultacji specjalistycznych. 2.Liczba osób, które skorzystały z porad w punkcie konsultacyjnym. 3.Liczba osób zaproszonych na rozmowę motywacyjną. 4.Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego. 5.Liczba założonych "Niebieskich Kart". 6.Liczba sfinansowanych/dofinansowanych szkoleń. 7.Liczba upowszechnionych materiałów edukacyjnych 8.Liczba osób skierowanych do badań.
II. Zwiększenie dostępności pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą, w tym stwarzanie innych, alternatywnych form pomocy rodzinie	1.Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież poprzez finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, kluby sportowe oraz placówki i instytucje, w tym również organizowanie miejskich imprez i programów sportowo - rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów. 2.Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację	1.Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku letnim. 2.Liczba podmiotów organizujących wypoczynek z elementami profilaktyki. 3.Liczba projektów, zajęć i uczestników warsztatów.

	wypoczynku letniego z programem profilaktycznym oraz zajęcia sportowe z elementami programu profilaktycznego i zakupem sprzętu sportowego.	
Ograniczenie zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży oraz zjawiska przemocy rówieśniczej.		
I. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i zawodowych rodziców, pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania narkomanii oraz rozwiązywania problemów alkoholowych.	1.Finansowanie warsztatów/ szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym i patologiom społecznym dla rodziców oraz pracowników oświaty na terenie gminy Radomsko. 2.Finansowanie/ dofinansowanie warsztatów zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, których celem jest minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. 3.Współpraca z instytucjami, placówkami, osobami zajmującymi się problematyką uzależnień. 4.Współpraca z Przychodnią Leczenia Uzależnień oraz innymi podmiotami zajmującymi się leczeniem uzależnień m.in. w zakresie zakupu materiałów edukacyjnych dla personelu i pacjentów, itp.	1.Liczba zrealizowanych warsztatów/ szkoleń. 2.Liczba uczestników warsztatów/ szkoleń. 3.Ilość podjętych działań. 4. Ilość zakupionych materiałów.
II. Zmiana i wzmocnienie zasad społecznych oraz postaw osób dorosłych w zakresie sięgania i nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz w zakresie uzależnień behawioralnych.	1.Edukacja osób dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, nadużywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież oraz w zakresie uzależnień behawioralnych. 2.Wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych. 3.Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie postaw oraz egzekwowanie prawa wobec nieletnich chcących kupić alkohol. 4.Prowadzenie lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktycznych i edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowego stylu życia.	1.Liczba podjętych działań edukacyjnych. 2. Liczba podjętych działań. 3. Liczba zorganizowanych szkoleń dla sprzedawców alkoholu. 4. Liczba kampanii.
III. Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie szkód zdrowotnych i społecznych powstających na skutek uzależnień i oddziaływania na ich życie i otoczenie oraz dążenie do opóźnienia inicjacji alkoholowej,	1.Wspieranie szkolnych programów profilaktycznych adresowych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych, materiałów i artykułów z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży. 2.Wspieranie organizacji lokalnych imprez (m.in. koncerty, spotkania, zawody, turnieje, konkursy, festyny, itp.) dla mieszkańców gminy promujących zdrowy styl życia, wolny od nałogów poprzez m.in. alternatywne formy spędzania czasu wolnego tj. pozalekcyjne zajęcia sportowe, wycieczki zawierające elementy profilaktyki uzależnień i zajęcia rozwojowo – edukacyjne.	1. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych. 2. Liczba przedsięwzięć. 3. Liczba działań podjętych przez organizacje pozarządowe realizujące programy profilaktyczne. 4. Liczba zrealizowanych programów.

narkotykowej, w tym również do eliminacji zjawiska przemocy rówieśniczej.	3.Finansowanie i dofinansowywanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym programów informacyjno- edukacyjnych, programów środowiskowych, programów socjoterapeutycznych oraz innych skierowanych do dzieci i młodzieży. 4.Realizowanie programów adresowanych do tzw. "grup ryzyka", np. programów, których celem jest opóźnianie inicjacji alkoholowej, nikotynowej, adresowane do dzieci i młodzieży wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z tymi substancjami. 5.Realizowanie programów, których celem jest przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym oraz upowszechnianie wiedzy dzieci i młodzieży w tym zakresie. 6.Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, których głównym celem jest realizowanie programów profilaktycznych o charakterze uniwersalnym i selektywnym w świetlicach, ośrodkach i innych miejscach organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów. 7. Zakup materiałów profilaktycznych m.in. prasa, książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały edukacyjne i promocyjne.	5. Liczba zakupionych materiałów profilaktycznych
--	--	--

V. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA jest powołana na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).

Do podstawowych zadań Komisji należy:

1. Monitoring sytuacji dotyczącej zjawisk związanych z uzależnieniem na terenie gminy Radomsko- ma to na celu potwierdzenie skuteczności działań ujętych w Programie, jak również wypracowanie wniosków i priorytetów niezbędnych do projektowania strategii przeciwdziałania uzależnieniom w perspektywie długoletniej. Zadania dotyczące ewaluacji programu oraz monitorowania zjawisk uzależnienia polegają w szczególności na:

- przeprowadzaniu badań społecznych dotyczących skali uzależnień na terenie gminy Radomsko;
- określeniu, w jakim stopniu oraz w jakim tempie i obszarze zostały zrealizowane postawione cele,
- wskazaniu mocnych i słabych stron różnych elementów programu,
- analizie i interpretacji sprawozdań z realizacji zadań

2. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w formie gminnych programów oraz rozpatrywanie i opiniowanie wniosków o dofinansowanie w/w zadań.

3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

4. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 i art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

5. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

6. Uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz realizacja procedury „Niebieskiej Karty”.

Zasady Wynagradzania Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Konieczność ujęcia w Gminnym Programie zasad wynagradzania członków GKRPA nakłada art. 4¹ ust. 5 ww. ustawy.

W związku z powyższym członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w następującej wysokości:

- 1) dla Przewodniczącego Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę za posiedzenie;
- 2) dla Sekretarza Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 13 % minimalnego wynagrodzenia za pracę za posiedzenie;
- 3) dla pozostałych członków Komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 8 % minimalnego wynagrodzenia za pracę za posiedzenie;
- 4) wynagrodzenie wypłacane jest w oparciu o listę obecności potwierdzoną przez Przewodniczącego Komisji;
- 5) do podróży służbowych członków Komisji stosuje się przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługującej pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 167).

VI. Realizacja Programu

1. Koordynator Programu:

Koordynację Programu powierza się przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomsku.

2. Realizatorzy Programu:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku;
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie działający w Gminie Radomsko;
- 4) placówki oświatowe i instytucje kultury;
- 5) parafie i organizacje pozarządowe.
- 6) poradnie leczenia uzależnień i kluby abstynenckie;
- 7) placówki służby zdrowia.

3. Źródła i zasady finansowania Programu.

Źródłem finansowania są środki pochodzące z opłaty, o której mowa w art. 9² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi, które przeznaczone mogą być m.in. na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Środki przeznaczona na realizację Programu na lata 2025-2028 to środki z opłat, o których mowa w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które wpłyną odpowiednio do budżetu Gminy Radomsko w kolejnych latach obowiązywania Programu.

Opracowanie Programu:

podinsp. Elżbieta Gładysz